

(א) וְעַיִן מוֹסֵף גִּטְיוֹן לֹא: ד"ה לְשׁוֹמְרֵי (ב) עוֹקְצֵין פ"ג (מ"א) א ז"ל לְקַבֵּל יע"ז.

תורה אור השלם

1 וּבְעֵתֵיהֶם הָרַם רַבִּים יַעֲמִדוּ עַל מֶלֶךְ הַגָּבֹב וּבְנֵי פְרִיצֵי עֶמְקֵי יִשְׂרָאֵל לְהַעֲמִיד חוּזוֹן וּבִשְׁלֵה: דניאל יא יד
2 וְהוֹלִיד בֶּן פְּרִיץ שֹׁפֵר דָּם וְעִשָּׂה אֶת מֵאֲחָד מֵאֵלֶּה: יחזקאל י"ה י

הגהות הב"ח

(א) גב' הוא דמעכב אי כ"ל וזאת ו' נמתק: (ב) רש"י ד"ה אמן וכו' שמכחישים כ"ל:

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קה.

עין משפט
גר מצוה

בה א מ"י פ"ז מהלכות
שלחין ושומפין
הלכה ב סמג ע"ן פג
טוש"ע י"ד ס"י קעז סעף
ל:
בו ב טוש"ע שם סעף
לה:
בו ג ד מ"י פ"ח מהל'
שמירות הלכה ח סמג
ע"ן פט טוש"ע ח"מ ס"י
שכ סעף ד:
בה ה ו ז מ"י שם הלכה
יב סמג שם טוש"ע
ח"מ ס"י שכח סעף א:
בב ח ט מ"י פ"א מהל'
טומאת אוכלין הלכה
יב:

לעני רש"י

פלא"א [פיל"א]. י"ה
(כלומר כף שטוחה
בעלתדיית ארובה).
פלד"ין [פלדור"ן]. י"ה
בלי הקת.
ש"ק. כמות ענבים או
זיתים שהיו מכניסין בבת
אחת תחת המכשכ.

הני בי תרי דקבצו עיסקא בהדי הדדי. מאלס אחד וא"ת ואמאי נקט צבי האי גוונא ולא נקט האי מאן דקביל עיסקא מחבירה וי"ל לפי שהמקבל יכול לחזור קודם הזמן ולומר לא אטרמ עוד ואטול מה שיגיע לידי עד הנה דפועל יכול לחזור אפילו צחי היום אבל בעל העיסקא יכול להיות שאין יכול לחזור שהרי פלגא הוה מלוה ציד המקבל וגם פלגא דפקדון נתן לו זכות והשליטו להשתכר בו עד הזמן וזה לא היה שום חידוש להשמיענו דמעכב המקבל דטעם פשוט כדפרישית ולהכי לא נקט צבי האי גוונא: **מולא** דבי תרי עדיה. צכולה הוה מלי למימר צהו הכי אלא דעדיפא מנייה קאמר צהו: **ר"ח גרים מהאי גיסא או מהאי גיסא.** פירוש כדי להעמיד לך הרחב שלמטה שאז אין לךין תצוה כל כך צדצד מועט עומד ואינו נופל או מהאי גיסא של מעלה שאינו רחב שאז לךין תצוה הרבה ופשיט ליה מדקאמר כל שאין כונס שלו רואה פני תמה דהיינו לך הרחב שיש בו צית קיצול קאת לקבל תצוה: **כל**

טרי עיסקי וחד שטרא פסידא דלוח. קבל היום ממנו צמנה ולמחר צמנה וכתב שטר על מאתים הפסיד הלוה כמה דפרישית שאם יהא הפסד צוה ושכר צוה לא יחשבו כל אחד לצדו אלא השכר ימלא הקרן תחילה ואח"כ יחלוקו המותר. ואם כתב צ' שטרות כמשפט הזה מחשב הפסד של זה לצד והשכר של זה לצד ויקבל הבעלים עליו צהפסד הח"י וצכר השליש. וענה טובה קמ"ל רצא דצדד עיסקא נכתוב חד שטרא וצתרי עסקי נכתוב צ' שטרי ויהא הדבר שקול: **ולא מלי למימר ליה** לצטר דמלייה: דרי **מהאיין פסידא קמא צהדאי.** וקבל עלך חצי הפסד וצכר טול שליט ונמלאת שותת מן הקרן: **דא"ל להכי טרמס ומויי' וכו'.** דמדלל אודעתן מעיקרא נכלס היית צדדו ואלעתא דמלוי קרנא טרחת: **צי טרי דעצוד עיסקא צהדי** הדדי ורווח. שני קבלנים שקבלו עיסקא מצעל הבית צשותפות שימכרוהו ויסחרו צמעות עד זמן פלוני ויחלקו ציניהם וצין צעה"צ כמשפט ונשתמשו חצי הזמן ונשתכרו: **דמעכב** עליה עד שיגיע הזמן שקצו לצעה"צ שיחזרו לו את שלו והמותר יחלוקו: **אי אמר ליה ניפלוג רווחא.** השתא מפרש ואזיל מ"ט אית ליה דמעכב אי א"ל האי פלוג רווחא והקרן יתפוס עדין להרויח בו עד הזמן מלי א"ל אידך רווחא לקרנא משמעצד שמת צסחורה שנעשה עוד נפסיד וצריך שיהא הרויח קיים להשתכר בו עוד כדי למלאות הקרן: **ואי אמר ניפלוג.** תרוייהו מלי א"ל עיסקא להדי משמעצד ואם ניפלוג שמת חצי הפסיד צסחורה שאקנה שהרי קבלתי חצי להסתפק צה עד אותו הזמן ואם אפסיד שמת חלק השני ישתכר וימלא חסרון ואנו יחד קבלנו ונשתעצדו החלקים זה לזה: **בתנ"י** ולא רלה נגש. התצוה: **אמן לך חכירך.** כך וכן כורין שפסקתי עמך ומה איכפת לך אם יחסר חלקי שהעשבים (ב) מכחישים השצלים אין זה אלא עלי: **אין שומעין** לו. והא לימתא אלא צחכרנותא דאי צקבלנותא פשיטא מי מלי א"ל מלי איכפת לך: **גב' ואי א"ל כריענא** וכו'. השתא מפרש אמאי אין שומעין

שיכול לומר לו למחר אתה יוצא ממנה ומעלת לפני עשבים: **גב' דאי א"ל** לבתר הכי כריענא לה אמר ליה חמי מעלייתא בעינא ואי א"ל זביננא לך חמי משוקא א"ל חמי דארעאי בעינא ואי א"ל מנכישנא לך שיעור מנתך א"ל קא מנסבת שם רע דארעאי והתנן מפני שמעלת לפני עשבים אלא משום דא"ל בורא דנפל נפל: **בתנ"י** המקבל שדה מחבירו ולא עשתה אם יש בה כדי להעמיד כרי חייב למפל בה א"ר יהודה מאי קצבה בכרי אלא אם יש בה כדי נפילה: **גב' ת"ר** המקבל שדה מחבירו ולא עשתה אם יש בה כדי להעמיד כרי חייב למפל בה שכך כותב לו אנא אוקים ואגיד ואזרע ואחצוד ואעמר ואדוש ואידרי ואוקים כריא קדמך ותיתי אנת ותיטול פלגא ואנא בעמלי ובנפקות ידי פלגא וכמה כדי להעמיד בה כרי א"ר יוסי בר' חנינא כדי שתעמוד בו הרחת איבעיא להו רחת היוצא מהאי גיסא להאי גיסא מאי ת"ש א"ר אבהו לדידי מפרשא לי מיניה דר' יוסי בר' חנינא כל שאין כונס שלו רואה פני החמה איתמר לוי אמר שלש סאין דבי רבי ינאי אמרי יסאתים אמר ר"ל סאתים שאמרו יחוי מן ההוצאה תנן התם פריצי זיתים וענבים ב"ש מטמאין וב"ה מטהרין מאי פריצי זיתים אמר רב הונא רשעי זיתים אמר רב יוסף ומאי קראה [ובנן] פריצי עמך ינשאו להעמיד חוון ונכשלו ר"ג בר יצחק אמר מהכא יהוליד בן פריץ שופך דם וכמה פריצי זיתים ר' אלעזר אמר ארבעת קבין לקורה דבי ר' ינאי אמרי סאתים לקורה ולא פליגי הא באתרא דמעייילי כורא באוללא הא באתרא דמעייילי תלתא כורין באוללא תנו רבנן עלו

לו אי אמר לו אני אחרת אחר הקצירה והפוך שרשי העשבים שנתרו צה וימותר ולא תעלה לפניך עשבים מאי מהדר ליה: **א"ל אנה חמי מעליא בעינא.** אותו חכירות שפסקת לי אני רוצה שיהו צריאים ולא כחושים: **מנסבת שם רע** לארעאי. הרואים סבורים שניכשת ואעפ"כ היא מלאה עשבים ואתה מוציא שם רע לארעאי ומחר אם צחתי למכור או להוריד לזה ארים אחר לא יהיה יורד: **והא תנו וכו'.** הרי לא שנה צמתני אלא טענה אחת וצבילה קאמר אין שומעין לו ע"כ צהא תליא כולה: **אלא משום** דא"ל צורא דנפל נפל. כל טענתו אינה אלא שמעלת עשבים לשנה הבאה וטענתו לעולם עומדת כדי א"ל כריענא לאחר הקצירה א"ל האי נחי דעקרת לשרשים סוף סוף העשבים שתניח צה עכשיו עד שיזריעו יפלו הזרעים לארץ ויצמחו לשנה הבאה ולו לא תועיל החרישה: **בתנ"י** המקבל שדה מחבירו ולא עשתה תצוה אלא מעט וצא לו הארים למנוע מלהתעסק צה עוד שאין צה עוד כדי טרחו: **אם יש צה כדי לעשות.** מתצוהתה כרי. וצגמרא מפרש מאי שיעוריה: **חייב ליעפל צה.** צעל כרחו. והא לימתא אלא צקבלנותא דאי צחכרנותא מה לו לצעל השדה אם יחדל לו סוף סוף חכירו הוא נותן לו: **מה קצבה בכרי.** מה קצבה יש אם קצבתם לו כרי לשיעור חיוב טיפול שדה גדולה לשיעור כרי ושדה קטנה לשיעור כרי: **אלא אם יש צה כדי נפילה.** שיכול לחזור ולזרעה לשנה הבאה מתצוהת שנה זו: **נפילה.** זרע שמפורים לה צמפולת יד: **גב' אקוס ואגיר.** אעמוד ואחרוש: **ואדרי.** אזרה המון צרחת או צנפה: **צעמלאי וצנפקוס ידי.** צהוצחתי: **הרחם.** פל"א שורין המון צרות מתוך התצוה: **שפעמוד צה.** כשתחצין אותה צמוכו: **מהאי גיסא ומהאי גיסא.** אם נראין חודיה משני צדדין: **כונס שלו.** פלדיין צלע"ז. הרחת שמכניסין אותה לצבות התצוה עליה לזרות שאין רואה פני החמה וצדדין נמי צכלל כונס הס: **הנן הפס.** צנס' עוקצין וכו'. משום אמרי דבי ר' ינאי דמפרשי שיעורא צכולהו הנך ממני' נקט להו גצי ממני' דמפרשי צה דבי ר' ינאי שיעורא: **פריצי ויסים.** כדמפרש רשעי זיתים וענבים שהן לעולם צוסר שאין צישולן נגמר לעולם: **מטהרים.** מן טומאת אוכלין דלא חוי לאכילה: **וכמה פריצי.** כמה הן מצושלין ועדיין פריצין הן: **ארבעת קבין לקורה.** שמכניסין צצית הצד מהן כדי שיעור טעינת הקורה צפעס אחת ואין מוציאין אלא ארבעה קבין צמן: **צאוללא.** צמפוחה אחת שקורין ש"ק. ויש מקום צצחי צד שלהן גדולין ומכניסין שלשת כורים יחד ויש מקום שאין מכניסין אלא כור זיתים צעטינת קורה וישער רצי אלעזר צצטינים ורצי ינאי צגדולים. וסאתים הוי תלתא זימני ארבעה קבין: עלו

קה: המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

א זבין פ"ג [מ"א],
 ב אלות פ"ח [מ"ו],
 ג פלה פ"ה [מ"א],
 ד ב"א: ניטט מכחו אפילו
 הוא מהלך על גבי אבנים או
 רוכב ורכב, ה י"ד ד' סאין
 לבית טור קרקע זרע ועיין
 כ"א, כ"ב.

הגהות הב"ח

א) שנתבאת
 באחזיונה תנן התם
 המהלך צבית הפרס על
 גבי אבנים שאינו יכול
 להסיטין על האדס ועל
 הצהמה שמונן יפה טהור
 על גבי אבנים שיפול:
 ב) שם מפשיילן כ"ל
 וזאת י' נמחק: א) רש"י
 ד"ה שנתבאת באחזיונה
 וכו' כשאורח זה:

הגהות הגר"א

א) ב' סאין י"ל קבין:
 ב) רש"י ד"ה רוצה דבאגא
 רוב כו' י"ב אכל הרמב"ם
 כחז רוב השדות של אורה
 העיר וכו' וכו' הר"ש
 רוצה דבאגא:

עלו. זכ וטהור לאילן שכחו רע או לטובה ענף אילן שכוחה רע:
טמא. הטהור שכיון שהאילן או הסוכה כמה רע נכפפת תחתיהן
 וכדד העליון על התחתון ונשען עליו מכחו של עליון וזין זכ שנשען
 על הטהור וזין טהור שנשען על הזכ טמא: **סאין בעיקרו לחוק**.
 ברחבו רוצב הקב: **שנתבאת**

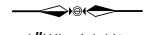
א) **אחזיונה**. שנטמנת באחזיתה
 שהאוחז זה טומנה צדק ידו:
המהלך צבית הפרס. שדה שמתרש
 בה קצר חשו לעגס כשעורה שנטמא
 במגע ובמשא ואינו מטמא באהל והיו
 סס אבנים שאינן תקועות וקצועות
 בארץ והן נקטות מחמת העובר
 עליהן ועגס כשעורה ניסט מכחו. או
 רכב"ז מי שרוצה לאכול טהרות על
 אדס או צהמה שכותן רע והולכייהו
 עליהן טמא הרוכב לא מניעיה נרכב
 דטמא דכלאו היסט אבנים נמי טמא
 המהלך צבית הפרס אלא חף הרוכב
 טמא דכיון דכח התחתון רע מחמת
 משא העליון ניסטו והרי כאלו
 מסיטו הוא וכח התחתון אינו מועיל
 להצילו אלא"כ כחו יפה אכל אס היה
 כחו יפה לא חשיב משא העליון
 ואינו כמסיטו: **נוקשות**. זו לזו:
ארבעה קבין. הוי שיעור משאי:
מפשיילן לאחוריו. סאין כוזבן מונע
 מלהתכוין לזו: **רוצוה**. מתמעכות
 תחת המשא: ואס לאו. שהוא קל
 או שאינו מוטל עליהן: **באיה**
משאי. הוי ראייה: **במקום מפליין**.
 אכל מפליין של יד: **אפילו מטפח**
שלהן. שכורכין בה מפליין צלילה:
אסור. להניח לשם משאי על הראש
 בשעה שתפליין במקומן מונחין:
וכמה. יהא במשאי ויהא אסור
 להניחו על הראש אליבא דר' שילא:
ריבעא דריבעא. רביע ליתרא. דבר
 מועט הוא: א) ד' סאין [ורע] לכור.
 לבית קרקע כור והוא אלק וחמש
 מאות אמה אורך של ג' אמה רוחב
 דחצר המסכן הוי סאתים והוא מאה
 על ג' וכור ל' סאין וזין מרובע וזין
 ארוך וקצר לפי חשבון זה שיעורו:
אפצרא לך. לאו דרבי אמי פליג
 אדריבי יוחנן רביה אלא שהעולם
 מתקלקל והולך: **זימי ר' יוחנן הוה**
שמינה ארעא. ודיו לבית כור צד'
 סאין ובשני דר' אמי ככר הוכחשה
 ולריכה ח' סאין: **הרוח שפיורה אס**
העומרים. צדדה וכיסו את הלפט
 של עניים המפורז צדדה ואין ידוע
 כמה לקט היה שם למטה מן העומרים

שמין אותו צ"ד הולכין עליה ושמין כמה לקט שדה זו ראיה להעשות בכל שנה: **רשב"ג אומר**. אין הדבר צריך אומדן ככר קלוב כדי נפילה ועומד
 ונותן לעניים כדי ניפול לקט הקלוב. ולקמן מפרש להו: **לכור זרע**. לשדה שזרעו זה כור או לשדה שלוקט זה כור תבואה. ואס תמצא לומר
 לכור זרע: **למפולת יד או למפולת שוורים**. יש מקום שזרעין את התבואה צד ייש מקום שנותנין הזרע בעגלה מנוקבת ומוליכין השוורים
 את העגלה על המחרישה הזרע הוא נופל והולך והרצה זרע צריך למפולת שוורים יותר ממפולת יד. וקא מיבעיא לן לשדה של זרע
 כור למפולת יד שלה שיערנו בלקט שלה ארבעת קבין או לכור זרע למפולת שוורים: **מתנ"י** **מכס מדינה**. מפרש בגמ'. והא לימא
 אלא בחכרנותא דאי בקבלנותא מאי מנכה איכא מה שימצאו יחלוקו: אינו מנכה. דאמר לו מזלך גרס: צין כך וצין כך. אפילו היא
 מכת מדינה אינו מנכה שעל המעות לא נגזרה גזירה הלכך לא עליה היטה פורענות זו: **גמ' רוצה דבאגא**. [א] רוב הבקעה שזו
 בתוכה: **נשדף טלס אחד**. ולא יותר משדות שהן סביבותיה ואותו טלס כל סביבות שדה זו: **טלס**. שורות המענה: **נשטייר טלס אחד**. כל
 סביבותיה שלא נשדף וארבע שדות סביבותיה נשדפו וגם זו נשדפה: **מהו**. מי אמרינן דכיון דנשטייר טלס אחד על פני כולה שלא לקמה
 אין זו מכת מדינה אלא מולו או דלמא האי שיורא לאו כלום היא: **איפסיק צירא מהו**. אס היו ארבע שדות שהן סביבותיה צורות ושאר
 שדות סביב סביב נשדפו מי אמרינן ד' שדות סביבותיה לא נשדפו או דילמא אמר ליה אס היו זרועות אף הם נשדפו: **איפסיק צירא**. שדה
 צור הפסיק צין השדופות לזו: **אפפסתא**. היו אותן סביבותיה זרועות שחת למאכל צהמה ולא נשדפו והן הפסיקו צין השדופות לזו:
 מאי

כל שנתבאת באחזיונה. תימה אמאי קרי אין כמו רע לפי שאינה
 נחצבת באגרופו והלא היא רותת תחתיהן: **ע"א אדם שכחו**
רע שיבוץ להסיטו טמא. תימה אפילו אין כמו רע שאין יכול
 להסיטו אמאי טהור הלא יטמא התחתון לעליון ועוד הטומאה
 בחיבורים הוא וטמא טומאת שבעה
 כדאמר בפרק אין מעמידין (ע"ז
 דף לו: וס) וי"ל כגון שתחתון נכרי
 שאינו מקבל טומאה וטהור העליון
 מטומאה לאורייתא א"י אפילו התחתון
 ישראל וכגון שלושין הרבה בגדים
 לטומאה בחיבורים לא מטמא אלא
 אדס אחד או כגד אחד אכל שני
 אין טמא אלא טומאת ערב ואין
 מטמא אדס וכלים ואפילו יטמא
 טומאה מדרבנן כמו שפי"י צפ"ק
דשבת (דף פ. א) גבי מרדע מ"מ שלישי
 לא הוי אלא ראשון ולא יטמא אדס:
משפחת ש"הן. ר"ח גריס של
 לחס וכן נראה ללא
 אשכחן שנותנין תפליין במטפחת
 כי אס צכיס או צמיק:
ארבעת סאין אבור. פי' במקום
 שראוי לנמוח כור ולא
 גדל רק ארבע סאין דהיינו כדי
 נפילה דמקום שזרעים ד' סאין
 רגילות לנמוח כור ובשני דר' אמי
 צריך לזרוע ח' סאין לנמוח כור
 ובסמוך גבי לקט מיירי כבור זרע:
 אי

דבי שילא אמרו אפילו מטפחת שלהן אסור להניח על הראש שיש בו
 תפליין וכמה אמר אביי אפילו רבעא דרבעא דפומבדיתא: אמר ר' יהודה
 מאי קצבה בכרי אלא אם יש בו כדי נפילה: וכמה כדי נפילה ר' אמי אמר
 רבי יוחנן ארבעה [א] סאין לכור רבי אמי דיליה אמר שמונת [ב] סאין לכור
 אמר ליה ההוא סבא לרב חמא בריה דרבה בר אבובה אסברה לך בשני
 דרבי יוחנן הוה שמינה ארעא בשני דרבי אמי הוה כחישא ארעא תנן
 התם א' הרוח שפיורה את העומרין אומדים אותה כמה לקט ראויה לעשות
 ונותן לעניים רשב"ג אומר נותן לעניים כדי נפילה וכמה כדי נפילה כי אתא
 רב דימי אמר ר' אלעזר ואיתימא ר' יוחנן ארבעת קבין לכור בעי רבי ירמיה
 לכור זרע או לכור תבואה למפולת יד או למפולת שוורים ת"ש דבי אתא רבין
 א"ר אבובה א"ר אלעזר ואמרי לה אמר ר' יוחנן ארבעת קבין לכור זרע ועדיין
 תיבעי לך למפולת יד או למפולת שוורים תיקו: **מתנ"י** **המקבל שדה**
מחבירו ואכלה חגב או נשדפה אם מכת מדינה היא מנכה לו מן חכורו אם
אינה מכת מדינה אין מנכה לו מן חכורו ר' יהודה אומר אם קיבלה הימנו
במעות בין כך ובין כך אינו מנכה לו מחכורו: גמ' ה"ד מכת מדינה אמר רב
יהודה כגון דאישרדף רובא דבאגא עולא אמר כגון שנשדדפו ארבע שדות
 מארבע רווחתיה אמר עולא בעו במערבא נשדף תלם אחד על פני כולה
 מאי נשתייר תלם אחד על פני כולה מהו אפסיקא בירא מאי אפפסתא
 מאי

ל א ב ג מ"י פ"ח מהלך
 מטמאי משכב ומושב
 הלכה ז סגנו עיין רמב"
 לא ד ה ו מ"י פ"י
 מהלכות טומאת מת
 הלכה יא:
 לב ז מ"י פ"ח מהלכות
 תפלה הלכה ה סגנו
 עיין יט טושי"ע א"ח ס'
 זו סעיף ה [רב אלפס פ"י
 צרכות פ"ג פ. א]:
 לג ח ט מ"י פ"ד מהלך
 תפליין הלכה כג סגנו
 עיין יט טושי"ע א"ח ס'
 מה ובהג"ה [רב אלפס סס
 ובהלכות תפליין ע"ה].
 לד י ב מ"י פ"ד מהלכות
 מתנות עניים הלכה
 ה:
 לה ל מ מ"י פ"ח מהלך
 שכורי הלכה ה סגנו
 עיין פט טושי"ע ח"מ ס'
 שכת סעיף א':

מוסף רש"י

מנבחה. ממסר (במודר כב
 .ו)